

Mødet den 24. Oktbr. 1907.

Fraværende: Harald Jensen.

1. (J. Nr. 127—07). Skrivelse fra Skattedepartementet af 14. d. M. vedrørende Opkrævning af Skatter af de indlemmede Matr. Nr. af **Holme Sogn**:

»Da Ejendommene Matr. Nr. 24 a, 24 b, 24 c, 26, 27, 28, 29, 30, 25 og 34 af Skaade By, Holme Sogn, i Henhold til kgl. Resolution af 11. Juli d. A. fra 1. Oktober s. A. at regne saavel i geistlig som i verdslig Henseende ere indlemmede i Aarhus Kjøbstad, skal man til Efterretning og videre fornøden Bekjendtgjørelse for Amtsforvalteren for Aarhus Amtstuedistrikt samt for Magistraten og Kommunalbestyrelsen i Aarhus herved meddele, at Oppebørslen af Skatterne til Staten af de nævnte Ejendomme, af hvilke Skatterne hidtil ere blevne opkrævede af Aarhus Amtstue, fra den 1. Januar 1908 at regne vil være at overtage af nævnte Magistrat, medens Opkrævningen og Indbetalingen i Overensstemmelse med den for Aarhus Kjøbstad gjældende Vedtægt for Paaligning af Ejendomsskyld til Stat og Kommune foretages af Opkrævningsmyndighederne i Kjøbstaden.

Man skal derhos anmode Amtet om at ville foranstalte det videre fornødne med Hensyn til Overførelsen af de paagældende Ejendomme til Kjøbstadens Ejendomsskyldsregister samt Af-

givelsen af de iøvrigt for den ovennævnte Skatteoppebørsel og Legitimation ved Regnskaberne fornødne Oplysninger.»

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 337—07). Indenrigsministeriets Approbation paa **Købekontrakterne** med Otto Mønsted og Jul. Mellentin angaaende Smøgen mellem deres Ejendomme.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 22—07). Indenrigsministeriets Approbation paa **Købekontrakterne** med Maler A. Boyesen og Tømrmestrene H. og P. Chr. Pedersen angaaende Byggegrunde paa Marselisborg.

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 243—07). Meddelelse fra Skoledirektionen om, at Timelærerne J. P. Henriksen, K. Bjørn og J. Christophersen ere fast ansatte ved Aarhus Skolevæsen fra 1. d. M.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 9—07). Antegnelser til **Indkvarteringsopgørelsen** for 2. Halvaar 1906—07.

Byraadet vedtog at tiltræde Indkvarteringskommissionens Besvarelser.

6. (J. Nr. 244—07). Indstilling fra vedkommende Udvalg angaaende Indretningen af Stueetagen i **Raadhusets** vestre Halvdel.

Formanden erindrede om, at man ved sidste Behandling af Sagen havde henstillet til Udvalget at skaffe Kontor for Bygningsinspektøren i Raadhuset og at undersøge, hvorvidt der var Mulighed for at flytte Skillerummet i Stueetagens vestre Del. Skønt dette sidste ikke var muligt, var det ved nærmere Undersøgelse lykkedes Arkitekten at finde en saadan Ordning, at Byraadets Ønsker kunde imødekommes. Efter den forelagte Indstilling kunde der i Stueetagens vestre Ende indrettes saa-

vel Lokale for Ligningskommissionens ene Halvdel som Kontor for Bygningsinspektøren og Skoleinspektøren. Hele den kommunale Administration vilde saaledes blive samlet paa et centralt beliggende Sted og paa en saa heldig Maade, at Forholdet efter al Sandsynlighed vilde være ordnet tilfredsstillende for mange Aar, og Udgiften vilde ikke i væsentlig Grad blive forøget ved de nu foreslaaede Forandringer.

Filtenborg kunde tiltræde Indstillingen, men ønskede i denne Forbindelse at henstille til Udvalget for Bygninger og Inventar at optage et Beløb paa det kommende Aars Budget til Istandsættelse af Salen i Tinghuset, eftersom det havde vist sig ved flere Lejligheder, at man trængte til at have en større Sal til Disposition.

Nørgaard skulde gerne indrømme det behagelige i at faa den omtalte Sal istandsat, men det vilde ikke blive nogen billig Historie, og det kunde ikke vare længe, inden man igen kunde benytte Raadhussalen. Ønskede man desuagtet Salen i Tinghuset gjort færdig til Brug, maatte han dog bestemt fraraade, at Beløbet blev opført paa Budgettet, da det rigtige vilde være, at Udgiften blev afholdt af et Laan.

Jakob Jensen udtalte sin Glæde over, at det gamle Raadhus blev saa godt indrettet. Det var hans Overbevisning, at man nu vilde have god Plads til Administrationen i de første 10 Aar, og de Penge, der medgik til Ombygningen af det gamle Raadhus, maatte derfor anses for særdeles godt anvendt, idet de sparede Kommunen for meget betydelige Udgifter.

Filtenborg havde kun tænkt sig at anvende en mindre Sum til Salen i Tinghuset. Det var aldeles ikke hans Mening, at denne Sal skulde

kunstnerisk udsmykkes, men kun, at den skulde sættes i brugbar Stand.

J. C. Petersen kunde ikke se, at Trangen til endnu en Sal vilde være særlig stor, naar den gamle Raadhussal atter kunde tages i Brug, men hvis der var Stemning i Byraadet for at gøre Salen i Tinghuset færdig, skulde Udvalget gerne tage Sagen under Overvejelse. Han vilde dog gøre opmærksom paa, at det vilde blive en ret kostbar Historie, idet der baade skulde lægges Gulv og indsættes Døre samt indlægges Lys, og der vilde derfor sikkert mindst medgaa en Snes Tusinde Kroner.

Magnus Nielsen maatte betragte Hr. Jakob Jensens Udtalelse som et Forsvar for Hr. Jensens tidligere Afstemning i denne Sag. De Penge, der medgik til Ombygningen af det gamle Raadhus, maatte anses for daarligt udgivet, idet der ingen Tvivl var om, at Byen vilde udvikle sig saa stærkt, at man snart vilde komme til at trænge til betydelig større Administrationslokaler.

Lottrup pointerede, at selv om man havde faaet Administrationen samlet, saa var dens Lokaler dog stærkt indknebnede. Forhaabentlig vilde det ikke vare mange Aar, inden de maatte udvides.

Nørgaard vilde ogsaa haabe, at man inden 30 Aar maatte udvide Lokalerne, men det kunde meget godt gøres uden at bygge en ny Administrationsbygning. Han forstod ikke Kritikken over Ombygningen af Raadhuset, da man dog nu kunde se, at alt vilde blive godt og smukt indrettet, og det var hans Overbevisning, at det, man nu fik for ca. 60000 Kr., ikke for en halv Million kunde skaffes ved en Nybygning. Selv om der skulde medgaa 70 eller 80000 Kr., maatte det dog hævdes, at Ombygningen af Raadhuset var en mege

fornuftig Foranstaltning, og der var derfor kun Grund til at takke Udvalget for den udmærkede Maade, hvorpaa det havde løst Opgaven.

Jakob Jensen gjorde gældende, at man ved at ombygge det gamle Raadhus i Stedet for at opføre et nyt sparede mindst 100000 Kr. i Løbet af de første 10 Aar, selv om man ikke ansatte et nyt Raadhus til mere end 300000 Kr.

Magnus Nielsen fremhævede, at hans Bebrejdelse ikke var rettet mod Udvalget, men mod Byraadet.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 301—07). Indstilling fra Brolægningsudvalget vedrørende Affattelse af **Politivedtægtens § 41** angaaende Børns Ombæren af Varer.

»I Skrivelse af ¹⁸/₁₂ 06 har Ministeriet henstillet, at den af Byraadet foreslaaede Affattelse af § 41 udgaar eller i alt Fald omredigeres saaledes, at der fastsættes en for Vogn og Byrde fælles Maximumsvægt.

Vægten af Byrden er af Byraadet fore-

slaaet som Maximum 100 Pd.

Vægten af Trækvognen er af Byraadet

foreslaaet som Maximum 150 »

Tilsammen 250 Pd.

Ministeriet ønsker altsaa, at Bestemmelsen kommer til at gaa ud paa, at Vægten af Byrde og Vogn tilsammen ikke maa overstige 250 Pd.

Udvalget har gjort opmærksom paa, at en saadan Bestemmelse i ingen Henseende er betryggende, idet der gives Trækvogne saa svære, at en Dreng ikke vil kunne manøvrere den tomme Vogn.

For at bevise denne Paastands Rigtighed, har Udvalget paany foranlediget en Undersøgelse, og denne Gang ladet Forsøgene fotografere.

Drengen, der foretog Trækforsøgene, var 14 Aar med Vægt 73 Pd. og Højde 54 ".

1ste Forsøg:

Trækvognens Vægt 250 Pd. Vognen var tom.

Forsøget godtgjorte, at Drengen ikke har Magt over Vognen, og at det ikke vil kunne forsvares at lade en Dreng i 11—14 Aars Alderen manøvrere den tomme Vogn igennem Gaderne.

Fotografiet viser tydelig Misforholdet mellem Drengen og Vognen.

2det Forsøg:

Trækvognens Vægt 210 Pd.

Byrden... 40 »

Ialt 250 Pd.

Vognen er kort, men svært bygget.

Forsøget godtgjorde, at Arbejdet ved at trække Vognen med ca. 40 Pd. Last, var for svært for Drengen.

Tilfældet har forøget Interesse derved, at Vognen tilsyneladende staar i passende Forhold til Drengens Størrelse — hvad Fotografiet ogsaa tydelig viser.

Naar Arbejdet desuagtet er for svært, er det klart, at Vognens Dimensioner ikke kan bruges som Rettesnor, men at man alene maa holde sig til Vognens Vægt, der i dette Tilfælde er ca. 60 Pd. for svær.

3die Forsøg:

Vognens Vægt... 134 Pd.

Byrden... 100 »

Ialt 234 Pd.

Der foreligger 2 Fotografier af Drengen saavel under Hvile som i Bevægelse.

Forsøget godtgjorde, at Drengen med Lethed manøvrerer Vogn og Byrde, samt at man

meget godt kan forøge Byrden ud over de 100 Pd. uden at formindske Drengens Herredømme over Vognen.

Det kommer altsaa i Virkeligheden mere an paa, at Vognens Vægt ikke overstiger 150 Pd., end at Byrden bliver noget sværere end de stipulerede 100 Pd.

Udvalget kan derfor kun indstille til Byraadet at fastholde den foreslaaede Affattelse.«

Vestesen gennemgik Indstillingen og fremhævede særlig de af Udvalget foretagne Prøver, hvoraf det fremgik, at det ikke var Vognens og Byrdens samlede Vægt, men for største Delen kun Vognens Vægt, der var det afgørende. Paa Grundlag af dette tilraadede Udvalget derfor, at man blev staaende ved den tidligere Affattelse af Bestemmelsen.

Formanden forudsatte, at Justitsministeriet fastholdt sit Standpunkt, og tilraadede derfor Byraadet i saa Tilfælde at lade Bestemmelsen udgaa. Gjorde man ikke det, fik man Sagen tilbage, og de øvrige Bestemmelser vilde saa heller ikke faa Stadfæstelse.

Jakob Jensen mente, at Forsøgene maatte foranledige Ministeriet til at tage et andet Standpunkt, saa det vilde ikke være nødvendigt at gøre andet end at vedtage Udvalgets Indstilling. Han vilde tilraade, at Fotografierne af Prøverne blev bilagt Skrivelsen til Ministeriet.

Müller spurgte, om der ikke var en Uoverensstemmelse mellem disse Regler og den ny Vedtægt for Børns og unge Menneskers Arbejde. Efter Reglerne i Politivedtægten var Aldersgrænsen 11 Aar, medens den i Vedtægt for Børns Arbejde var 12 Aar, og Arbejdstiden var ej heller den samme. Det vilde derfor sikkert blive nødvendigt

at bringe Tallene i Overensstemmelse med hinanden.

Jakob Jensen troede ikke, det vilde være nødvendigt at foretage nogen Forandring, da Vedtægten for Børns Arbejde kun angik Børns Arbejde for Forretninger, medens Bestemmelserne i Politivedtægten ogsaa tog Sigte paa Børns Arbejde for deres Forældre.

Nørgaard kunde heller ikke se nogen Anledning til at foretage Forandring.

Müller betonedes, at hvis nærværende Bestemmelse blev approberet, kunde Forretninger benytte Børn i 11 Aars Alderen, og han henstillede derfor, at Aldersgrænsen blev ændret i Overensstemmelse med Vedtægten for Børns og unge Menneskers Arbejde.

Formanden indrømmede, at sidste Del af Bestemmelserne muligvis kunde komme i Strid med den ny Vedtægt.

Nørgaard fandt det unødvendigt at tage den approberede Vedtægt op igen, naar der ikke kunde opnaas nogen Forbedring.

Jakob Jensen gjorde opmærksom paa, at det, at Aldersgrænsen i Vedtægten var sat til 12 Aar, var en Forbedring af Politivedtægtens 11 Aar.

Formanden ansaa det ikke for aldeles nødvendigt at forandre Bestemmelsen.

Vestesen fremhævede, at Ministeriet havde approberet Vedtægten med Undtagelse af Bestemmelsen om Byrdens og Vognens Vægt, og at Udvalget derfor ikke kunde anse det for nødvendigt at rette ved de Tal, der havde passeret Ministeriet. Skulde der forandres, maatte det blive Ministeriets Sag at forlange dette.

Müller fastholdt, at blev Aldersgrænsen 11

Aar approberet, vilde den ny Vedtægt for Børns Arbejde være illusorisk.

Mikael Johansen mindede om, at Aldersgrænsen fra først af havde været den samme i begge Vedtægter, men at Ministeriet havde forlangt 11 Aar rettet til 12 i Vedtægten for Børns Arbejde. En 11 Aars Dreng, som ikke kunde bære en Byrde, kunde nok køre den, og da Bestemmelsen var af Betydning for de handlende, burde Byraadet følge Udvalgets Indstilling.

Vestesen pointerede, at det var langt vanskeligere at bære en Byrde end at køre den; naar blot Vognen var af passende Størrelse, kunde en Dreng uden stort Besvær køre selv en ret stor Byrde.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 355—07). Indstilling fra Brolægningsudvalget om ikke at imødekomme et fra Ejerne af Ejendommene Nr. 30 og 32 i St. Paulsgade indsendt Andragende om Fjernelse af **Haverne** foran Husfacaderne.

Vestesen meddelte, at der forelaa Andragende fra Ejerne af Nr. 30 og 32 i Sct Poulsgade om Tilladelse til at fjerne Forhaverne af Hensyn til Indretning af Butikker i Ejendommene. Der fandtes imidlertid en Servitut, som paalagde Grundejerne i Sct. Poulsgade Øst for Kirken at anlægge disse Haver, og da hele Partiet var ret karakteristisk, var Udvalget betænkeligt ved at gaa med til at rasere Haverne. Stadsingeniørens Forslag gik ud paa, at hvis man tillod Andragerne at nedlægge Haverne, maatte alle Haverne i Gaden sløjfes, og det vilde sikkert ogsaa for Udseendets Skyld være rigtigt, men da der paa Grund af Servitutbestemmelserne fandtes en Mængde stærkt fremspringende Kældernedgange, vilde Vanskelig-

hederne ved en almindelig Sløjfning blive ret betydelige, og Udvalget vilde derfor tilraade, at Andragendet blev nægtet. Vel forstod Udvalget godt Betydningen af at faa Stuelejlighederne omdannet til Butikker, men Ejerne vidste forud, hvilken Forpligtelse der paahvilede Ejendommene, og Udvalget vilde nødig gaa med til at forandre et smukt og hyggeligt Beboelseskvarter til et Forretningskvarter, om hvis Udseende man intet vidste.

Jul. Andersen spurgte, om Byraadet overhovedet var i Stand til at ophæve Servitutbestemmelser. Han kunde godt forstaa, at Ejerne havde Interesse af at faa Haverne sløjfet, men man maatte ikke se bort fra, at de havde købt Ejendommene med denne Servitut.

Formanden kunde ikke i Øjeblikket svare paa Hr. Jul. Andersens Forespørgsel, da Ophævelsen af en saadan Servitut beroede paa dens Indhold og Hensigten med den.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 76—07). **Landvæsenskommissionens** Kendelse i Sagen angaaende en Regulering af Brand Sø og Aarhus Aa.

Til Efterretning.

10. (J. Nr. 180—07). Indstilling fra Brolægningsudvalget om Opførelse af en **Nødtørftsanstalt** i Frederiks Alle til en anslaaet Bekostning af 6700 Kr., hvoraf 5000 Kr. Hayes til Raadighed paa det løbende Aars Budget, medens Resten foreslaaes bevilget i Forbindelse med et Beløb paa ca. 3000 Kr. til Montering af den projekterede Nødtørftsanstalt ved Sporvejsselskabets Administrationsbygning.

Vestesen meddelte, at der forelaa flere Planer til et Nødtørftshus i Frederiksalle. Beliggenheden skulde være ved Indgangen til Rytter-

kasernen, og Udvalget anbefalede den Plan, der gik ud paa at opføre et muret Hus med Pissoir ved den ene Side af Indgangen og Kloset saavel for Mænd som for Kvinder. Samtidig foreslog Udvalget, at det gamle Pissoir paa Hjørnet ved Kirkegaarden blev nedlagt. Da det var Meningen at indrette Vandkloset, og da Afløbet skulde sættes i Forbindelse med Afløbet fra Ting- og Arresthuset, vilde der medgaa 1700 Kr. mere end de fastsatte 5000 Kr. Udvalget foreslog imidlertid, at man anvendte de 5000 Kr. til at opføre Huset for og saa optog de 1700 Kr. til Montering paa næste Aars Budget.

Samtidig vilde Udvalget foreslaa, at man paa næste Budget opførte en Sum til Montering af det Nødtørftshus ved Dalgasalleens yderste Ende, som Sporvejsselskabet skulde afgive Rum til.

I denne Forbindelse ønskede han at oplyse, at Anstalten i Skolegade sidste Maaned for første Gang havde baaret sig.

Müller udtalte Haabet om, at Udvalget havde den nordre Bydel i venlig Erindring med Hensyn til Indretning af en Nødtørftsanstalt.

Indstillingen vedtoges.

